

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่า มีคำหลายชนิดที่ปรากฏเป็นคำซ้ำได้ ทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย เช่น คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ และคำสัทขณะนาม เป็นต้น แต่คำบางชนิดจะปรากฏเป็นคำซ้ำได้เฉพาะในภาษาใดภาษาหนึ่ง เช่น คำบุพบทในภาษาไทยจะซ้ำได้ แต่คำบุพบทในภาษาจีนจะซ้ำไม่ได้ คำในภาษาไทยคำหนึ่ง ๆ จะซ้ำทั้งคำได้แบบเดียว เช่นคำว่า สะอาดซ้ำได้เป็น สะอาด ๆ แต่คำในภาษาจีนคำหนึ่ง ๆ อาจจะซ้ำได้หลายแบบ เช่นคำว่า 干净 gānjìng "สะอาด" อาจจะซ้ำเป็น 干干净净 gāngānjìngjìng "สะอาดสะอาด" หรือซ้ำเป็น 干净干净 gānjìng gānjìng "ทำให้สะอาดขึ้นเล็กน้อย" ก็ได้

ภาษาจีนกับภาษาไทย มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาจีนกับภาษาไทยในด้านเสียง ความหมาย และที่มาของคำ แต่ยังมีได้มีการศึกษาเปรียบเทียบเรื่องคำซ้ำ ซึ่งเป็นวิธีการประกอบรูปคำที่สำคัญอย่างหนึ่งในภาษาจีนและภาษาไทย ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเรื่องนี้เพื่อให้ทราบว่าลักษณะของคำซ้ำในภาษาทั้งสองมีความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันอย่างไรบ้าง

ข้อความของปัญหา

ข้อความของปัญหาที่จะทำการวิจัยได้แก่เรื่อง "คำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ"

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสัทขณะคำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทยในเรื่องต่อไปนี้
 - ก. ชนิดของคำที่ซ้ำได้
 - ข. รูปแบบของคำซ้ำ
 - ค. สัทขณะทางด้านเสียงของคำซ้ำ

ง. หน้าของคำซ้ำ

จ. ความหมายของคำซ้ำ

2. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบคำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทยว่าแตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกันอย่างไรบ้าง

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะคำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทย ส่วนการซ้ำวลีและการซ้ำประโยคจะไม่นำมาศึกษา

2. ศึกษาเฉพาะคำซ้ำในภาษาจีนกลางและภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ใช้ในภาษาพูดปัจจุบัน

3. ศึกษาเฉพาะเรื่องที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ในการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำซ้ำในภาษาจีน

ศาสตราจารย์ 任學良 Rén Xuéliáng ได้กล่าวถึงคำซ้ำในภาษาจีนในหนังสือเรื่อง 漢語造詞法 Hànyǔ Zàocí Fǎ (วิธีสร้างคำในภาษาจีน)¹ โดยแบ่งคำซ้ำในภาษาจีนเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ประเภทซ้ำทั้งคำและประเภทซ้ำบางส่วน :

ประเภทที่ซ้ำทั้งคำมี 2 รูปแบบ ได้แก่แบบ AA เช่น 爸爸 bàba "พ่อ" และแบบ AABB เช่น 祖祖輩輩 zǔzǔbèibèi "ทุกชั่วอายุคน"

¹ 任學良 Rén Xuéliáng, 漢語造詞法 Hànyǔ Zàocí Fǎ (วิธีสร้างคำในภาษาจีน), (Běijīng : Zhōngguó Shèhuì Kēxué Chūbǎnshè, 1980), หน้า 106.

ประเภทที่เข้าบางส่วนมี 2 รูปแบบ ได้แก่แบบABB เช่น 冷絲絲
lěngsīsī "อากาศเย็น ๆ" และแบบAAB เช่น 毛毛雨 máomaoyǔ "ฝน-
ปรอย ๆ"

คำสตรจารย์ 朱德熙 Zhū Déxī ได้กล่าวถึงการเข้าคุณศัพท์ใน
ภาษาจีนในหนังสือเรื่อง 現代漢語語法研究 Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ
yánjiū (การวิจัยไวยากรณ์ภาษาจีนปัจจุบัน) ในหัวข้อการวิเคราะห์คำคุณศัพท์ในภาษาจีน
ปัจจุบัน¹ โดยแบ่งคำเข้าเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ

ประเภทที่ 1 แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ ชนิดแรกคำที่เข้าทั้งคำ มี 2 รูปแบบ ได้แก่
แบบXX และแบบXXYY ชนิดที่ 2 คำที่เข้าบางส่วน ได้แก่แบบX11Xy

ประเภทที่ 2 คุณศัพท์ที่มีคำเข้าเป็นปลั๊กมี 2 รูปแบบ ได้แก่แบบXAA และ
แบบXbuXy

ประเภทที่ 3 คำเข้าแบบXYXY ซึ่งเข้าคำคุณศัพท์ 2 พยางค์

คำสตรจารย์ 趙元任 Chāo Yuánrèn ได้กล่าวถึงคำเข้าในภาษาจีน
ในหนังสือ A Grammar of Spoken Chinese² ในหัวข้อเรื่องคำเข้า ท่านได้ศึกษาถึงรูป-
แบบ ความหมาย และเสียงของคำเข้าในภาษาจีน โดยแบ่งคำเข้าในภาษาจีนเป็น 3 ประเภท
ได้แก่ ประเภทที่เข้าทั้งคำซึ่งเข้าคำพยางค์เดียว ประเภทที่คำเข้าเป็นคำหลายพยางค์ และ

¹ 朱德熙 Zhū Déxī, 現代漢語語法研究 Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ Yánjiū (การศึกษาไวยากรณ์ภาษาจีนปัจจุบัน), (Běijīng : Shāngwù Yīnshūguǎn, 1980), หน้า 3.

² 趙元任 Chāo Yuánrèn, 漢語口語語法 Hànyǔ Kǒuyǔ Yǔfǎ (ไวยากรณ์ภาษาพูดในภาษาจีน), แปลโดย 呂淑湘 Lǚ Shūxiāng, (Běijīng : Shāngwù yīnshūguǎn, 1979), หน้า 105.

ประเภทที่ซ้ำเสียงสระและพยัญชนะตัวสะกด ทั้งยังศึกษาถึงเสียงของคำซ้ำว่า คำซ้ำ 2 พยางค์นั้น พยางค์ที่ 2 จะไม่ลงน้ำหนัก ส่วนคำซ้ำหลายพยางค์นั้น พยางค์สุดท้ายของคำซ้ำ จะลงน้ำหนัก นอกจากนี้ท่านยังศึกษาถึงความหมายของคำซ้ำว่า คำซ้ำแบบXlIXY มักจะมีความหมายแสดงว่าผู้พูดไม่ชอบเสมอ

คำสอนอาจารย์ 陸志韋 Lù Zhìwéi ได้กล่าวถึงคำซ้ำในภาษาจีนในหนังสือเรื่อง 漢語講詞法 Hànyǔ Gōucífǎ (วิธีการประกอบรูปคำในภาษาจีน)¹ ท่านได้ศึกษาถึงรูปแบบต่าง ๆ ของการซ้ำคำในภาษาจีนโดยแบ่งคำซ้ำในภาษาจีนเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทคำซ้ำ และประเภทคำซ้อนซ้ำ ผลการศึกษาพบว่า การซ้ำคำในภาษาจีนมี 7 รูปแบบ ได้แก่แบบ $\overset{AA}{XX}$ แบบ $\overset{AA}{oXX}$ แบบ $\overset{AA}{ooXX}$ แบบ $\overset{AA}{XXo}$ แบบ $\overset{AA}{XXoo}$ แบบ $\overset{AA}{XoX}$ และแบบ $\overset{AA}{Xo1Xo2}$ แต่แบบ $\overset{AA}{ooXX}$ และแบบ $\overset{AA}{XXoo}$ นั้น ท่านเห็นว่าไม่ใช่คำซ้ำ แต่เป็นวลี และแบบ $\overset{AA}{XoX}$ เป็นประโยค ส่วนคำซ้ำซ้ำในภาษาจีนมี 3 รูปแบบ ได้แก่แบบ 甲甲乙乙 (AABB) แบบ 甲乙甲乙 (ABAB) และแบบ 甲乙甲丁 (ABAC)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำซ้ำในภาษาไทย

คำสอนอาจารย์ พระยาอนุมานราชธน ได้กล่าวถึงคำซ้ำในภาษาไทยในหนังสือ นิติศาสตร์ภาค 2² ในหัวข้อเรื่องคำซ้ำและแบ่งคำซ้ำออกเป็น 2 พวก คือพวกที่ต้องการเปลี่ยนแปลงความหมายให้แรงขึ้นหรือเบาลงเรียกว่า คำซ้ำโดยตรง เช่น เด็ก ๆ เฝิบใจ เฝิบใจ และพวกที่ต้องการจะถ่วงเสียงเพ้อออกเสียงได้สะดวก เรียกว่า คำซ้ำชนิด จุลจลารณวิวาส เช่น กวาดกวาด ริงหรี เป็นต้น

¹ 陸志韋 Lù Zhìwéi, 漢語講詞法 Hànyǔ Gōucífǎ (วิธีการประกอบรูปคำในภาษาจีน), (Beijing : Kēxué Chūbǎnshè, 1965) หน้า 112-125.

² พระยาอนุมานราชธน, นิติศาสตร์ภาค 2, (พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2499), หน้า 197-198.

คำสตราจารย์ ดร.บรรจบ พันธุเมธา ได้กล่าวถึงคำซ้ำในหนังสือ ลักษณะ-
ภาษาไทย¹ ในหัวข้อเรื่องคำซ้ำว่า "คำซ้ำคือคำคำเดียวกันนำมากล่าว 2 ครั้ง มีความ
หมายเน้นหนักหรือบางที่ต่างกันไปกับคำเดียวเพียงคำเดียวจึงถือว่าเป็นคำสร้างใหม่" ท่าน
ได้ศึกษาวิจัยคำซ้ำในภาษาไทยเกี่ยวกับวิธีซ้ำคำ ความหมาย และหน้าที่ของคำซ้ำ

เรื่องวิธีซ้ำคำในภาษาไทยนั้น ท่านได้แบ่งเป็นสองประเภท ได้แก่ ประเภท
นำคำเดียวกันมาซ้อนกันเข้าประเภทหนึ่ง เช่น ล้วย ๆ เขียน ๆ และประเภทนำคำที่ซ้ำกัน
มาซ้อนกันเข้าอีกประเภทหนึ่ง เช่น ล้วย ๆ งาม ๆ เร่า ๆ ท่าน ๆ

ท่านได้ศึกษาว่าคำชนิดใดบ้างซ้ำได้แล้วมีความหมายว่าอย่างไร อาจสรุปความ
หมายของคำซ้ำตามความคิดเห็นของท่านได้ดังนี้

1. มีความหมายเป็นพหูพจน์ เช่น เด็ก ๆ หนุ่ม ๆ ล่าว ๆ
2. มีความหมายแสดงว่าไม่เจาะจงแน่นอน เช่น แดง ๆ เล็ก ๆ
3. มีความหมายแยกเป็นส่วน ๆ และทีละหนึ่ง ๆ เช่น ชั่ง เป็นกิโล ๆ ตรวจ
เป็นห้อง ๆ ไป
4. มีความหมายเน้น เช่น เร็ว ๆ ช้า ๆ
5. มีความหมายต่างออกไปไม่เนื่องกับความเดิม เช่น ล่ง ๆ (พอพันตัว)
กล้วย ๆ หมู ๆ (ง่ายสะดวก)

นอกจากนี้ คำสตราจารย์ ดร.บรรจบ พันธุเมธา ยังศึกษาหน้าที่ของคำซ้ำว่า
โดยมากใช้ตามหน้าที่ของคำเดิมที่เป็นคำเดียว ๆ เช่น คำนาม ซ้ำแล้วยังใช้เป็นคำนาม
คำกริยาซ้ำแล้วยังใช้เป็นคำกริยา เป็นต้น

¹บรรจบ พันธุเมธา, ลักษณะภาษาไทย, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514),
หน้า 102-107.

อนึ่ง ท่านยังได้ให้สังเกตว่า คำใดเป็นคำซ้ำหรือไม่ คือ ให้สังเกตว่า ถ้าเป็นคำซ้ำจะลงเสียงหนักเบาไม่เสมอกัน ส่วนมากลงเสียงหนักที่คำท้าย ถ้าไม่ใช่คำซ้ำ จะลงเสียงหนักเสมอกัน และมีสังหระเว้นเป็นช่วงระหว่างคำ

กาญจนา นาคสกุล ได้ศึกษาเรื่องคำซ้ำในภาษาไทยเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง "A Study of Cognate Words in Thai and Combodian"¹ โดยศึกษาเฉพาะด้านการเปลี่ยนความหมายของคำและได้แบ่งคำซ้ำเป็น 4 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1 มีความหมายเป็นพหูพจน์ เช่น เด็ก ๆ

ประเภทที่ 2 มีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยหน่วยคำ-ish เช่น กลม ๆ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า roundish

ประเภทที่ 3 มีความหมายเพิ่มน้ำหนักของความหมายของคำเดิมโดยการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ เช่น ดีดี

ประเภทที่ 4 เป็นพวงสำนวน เช่น ขวัญหนีดีผ่อ ตกอกตกลใจ

พ. นววรรณ ได้กล่าวถึงคำซ้ำในภาษาไทย ในหนังสือ การใช้ภาษา² ว่า คำในภาษาไทยแบ่งได้เป็น 3 พวก คือ คำพวกที่ต้องซ้ำ คำพวกที่ซ้ำไม่ได้ และคำพวกที่ซ้ำก็ได้ ไม่ซ้ำก็ได้ พ. นววรรณ กล่าวว่าคำในภาษาไทยซ้ำได้เกือบทุกชนิด และคำบางคำต้องใช่เป็นคำซ้ำเสมอใช่คำเดียวเดี่ยว ๆ ไม่ได้ ทั้งนี้ก็เพราะคำเหล่านั้นใช้แสดงการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นติดต่อกันไปหลายครั้ง นอกจากนั้น พ. นววรรณ ได้ศึกษาความหมายต่าง ๆ

¹Kanchana, Naksakul "A Study of Cognate Words in Thai and Cambodia" (Unpublished Master's Thesis, University of London, London, 1962)

²พ. นววรรณ, การใช้ภาษา, (กรุงเทพฯ : สภาคณบดีศรีจุฬาลักษณ์ศึกษาแห่งประเทศไทย, 2513), หน้า 62-67.

ของคำซ้ำในภาษาไทยว่า เมื่อซ้ำแล้วจะได้อรรถาธิบายต่าง ๆ กันไป บางคำซ้ำแล้วความหมายจะเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่น

สุจิตนา บุรณินเทนท์ ได้ศึกษาเรื่องคำซ้ำในภาษาไทย เฉพาะที่ไม่มีการเปลี่ยนรูปในวิทยานิพนธ์เรื่อง "คำซ้ำในภาษาไทย"¹ โดยแบ่งคำในหมวดคำต่าง ๆ เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่ซ้ำและประเภทที่ไม่ซ้ำ และพบว่าหมวดคำลักษณะนามหมวดเดียวเท่านั้นที่มีคำทุกคำปรากฏเป็นคำซ้ำได้ ส่วนหมวดคำอื่น ๆ มีทั้งประเภทซ้ำได้และไม่ซ้ำเลย นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงความหมายของคำซ้ำว่า ความหมายอาจแตกต่างหรือเหมือนกับความหมายของคำเดิม

สุปราณี สุ่มพงษ์ ได้ศึกษาคำซ้ำในภาษาไทย เฉพาะที่มีการเปลี่ยนรูปได้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง "ลักษณะคำซ้ำในภาษาไทย"² โดยแบ่งคำในหมวดคำต่าง ๆ เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่ปรากฏเป็นคำซ้ำและประเภทที่ไม่ปรากฏเป็นคำซ้ำเลย และพบว่าคำซ้ำจะปรากฏได้ในบางประโยค คำซ้ำจะมีการเปลี่ยนแปลงวรรณยุกต์ สระ หรือพยัญชนะตัวสะกด ส่วนความหมายจะเป็นการเพิ่มน้ำหนักของคำเดิม

กรรณิการ์ ชินะโชติ ได้ศึกษาเปรียบเทียบคำซ้ำในภาษาไทยและภาษาเขมรในวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่ง ในภาษาไทยและภาษาเขมร"³ โดย

¹ สุจิตนา บุรณินเทนท์, "คำซ้ำในภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509)

² สุปราณี สุ่มพงษ์, "ลักษณะคำซ้ำในภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510)

³ กรรณิการ์ ชินะโชติ, "การเปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่ง ในภาษาไทยและภาษาเขมร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516)

ศึกษา เปรียบเทียบคำซ้ำในทั้งสองภาษาประเภทที่มีการเปลี่ยนรูปคำซ้ำต่างจากรูปคำเต็ม ในต้นรูปคำ เสียงคำ และหน้าที่ของคำซ้ำอย่างละเอียด ผลการศึกษาพบว่าคำซ้ำในภาษาไทยและภาษาเขมรมีรูปแบบโครงสร้างของคำเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ แต่ลักษณะหน่วยเสียง ทั้งพยัญชนะต้น สระ และพยัญชนะตัวสะกดของคำซ้ำใน 2 ภาษานี้จะแตกต่างกันมาก นอกจากนี้ ยังพบว่าคำซ้ำในภาษาไทยและภาษาเขมรมีวิธีการสร้างคำเหมือนกันคือ คำสร้อยเมื่อปรากฏกับคำหลักอาจเปลี่ยนหน้าที่ของคำหลักจากหน้าที่หนึ่ง เป็นอีกหน้าที่หนึ่งได้ในทั้งสองภาษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สืบหาหนังสือ ตำรา และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนและภาษาไทย เพื่อพิจารณาว่ามีการวิจัยหรือหนังสือเล่มใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัย
2. รวบรวมข้อมูลคำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทย คำซ้ำในภาษาจีนได้จากเพื่อน นักศึกษาจีนกับหนังสือตำราและจากผู้วิจัยเอง เป็นส่วนใหญ่ คำซ้ำในภาษาไทยได้จากเพื่อน นิสิตไทย และหนังสือตำรา แล้วรวบรวมข้อมูลโดยบันทึกในบัตรคำ
3. นำข้อมูลที่รวบรวมมาศึกษาว่าคำชนิดใดซ้ำได้บ้าง และศึกษารูปแบบเสียง หน้าที่ และความหมายของคำซ้ำในทั้งสองภาษา
4. นำผลการศึกษาคำซ้ำในภาษาทั้งสองมา เปรียบเทียบ
5. สรุปผลการวิจัย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบลักษณะต่าง ๆ ของคำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทย
2. ทำให้เห็นความแตกต่างและความคล้ายคลึงของคำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทย
3. ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลดังต่อไปนี้
 - ก. ผู้ที่สอนหรือเรียนภาษาจีน
 - ข. ผู้ที่สอนหรือเรียนภาษาไทย
 - ค. ผู้ที่สนใจการค้นคว้าและวิจัยเรื่องเกี่ยวกับภาษาจีนและภาษาไทย

- ง. ผู้ที่สนใจการศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศ
 จ. ผู้ที่สนใจการศึกษาเปรียบเทียบภาษาจีนกับภาษาต่างประเทศ

เครื่องหมายที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องหมายที่ใช้ถอดเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาจีน

ภาษาจีนใช้เขียนด้วยอักษรภาพ เมื่อเราต้องการบันทึกเสียงอ่านของตัวหนังสือ
 จีนจึงจำเป็นต้องนำสัทอักษรมาใช้ ในวิทยานิพนธ์นี้จะถอดเสียงภาษาจีนตามระบบ

漢語拼音方案 Hànyǔ pīnyīn fāng'àn "ระบบการผสมอักษรภาษาจีน"¹
 ซึ่งเป็นสัทอักษรที่ใช้เป็นทางการในประเทศจีน

1. สัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะ 24 เสียง

b p m f a t n l z c s zh
 ch sh r j q x g k h ng² y w

2. สัทอักษรแทนเสียงสระ 21 เสียง

ก. สัทอักษรแทนเสียงสระเดี่ยว 8 เสียง

a o e er i u ü é

ข. สัทอักษรแทนเสียงสระผสม 13 เสียง

ai ei ao ou ia ie ua uo üe
 iao iou uai uei

3. เครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียง

- เสียงหนึ่ง / เสียงสอง ✓ เสียงสาม \ เสียงสี่

¹ 許寶華 Xǔ Bǎohuá, 語音 Yǔyīn (ระบบเสียง), (Shànghǎi :
 Shànghǎi jiàoyù chūbǎnshè, 1981) หน้า 16-20.

² เสียงพยัญชนะ ng ใช้เป็นพยัญชนะสะกดเท่านั้น

1.1 เสียงพยัญชนะต้น¹

เสียงพยัญชนะต้นในภาษาจีนมี 23 เสียง สัทอักษรที่แทนเสียงพยัญชนะ

ต้นมีดังนี้

สัทอักษร	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
b	เทียบได้กับเสียง ป	爸 bà "พ่อ"
p	เทียบได้กับเสียง พ	爬 pá "คลาน"
m	เทียบได้กับเสียง ม	媽 mā "แม่"
f	เทียบได้กับเสียง ฟ ฟ	飯 fàn "ข้าว อาหาร"
d	เทียบได้กับเสียง ต	大 dà "ใหญ่"
t	เทียบได้กับเสียง ท	她 tā "เขา เธอ"
n	เทียบได้กับเสียง น	男 nán "ผู้ชาย"
l	เทียบได้กับเสียง ล	來 lái "มา"
z	เทียบได้กับเสียง จ โดยปลายลิ้นจะกดอยู่ หลังฟันล่างก่อนออกเสียง	在 zài "อยู่"
c	เทียบได้กับเสียง ช ตำแหน่งของลิ้นเหมือน กับออกเสียง z	擦 cā "เช็ด"
s	เทียบได้กับเสียง ส	三 sān "สาม"
zh	คล้ายกับเสียง จ โดยยกปลายลิ้น ขึ้นไปแตะเพดานแข็งส่วนหน้าก่อนออกเสียง	站 zhàn "ยืน"

¹ระบบการผสมอักษรภาษาจีนกำหนดว่า เสียงพยัญชนะตัวแรกในวิสามันนามและเสียงพยัญชนะตัวแรกในประโยคต้องเขียนเป็นตัวใหญ่

ศัพท์อักษร	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
j	คล้ายกับเสียง จ โดยลิ้นส่วนหน้า แตะเพดานแข็งส่วนหน้าก่อนออก เสียง เสียงนี้เป็หน่วยเสียงย่อย ของหน่วยเสียง zh เสียง j จะ ปรากฏร่วมกับเสียงสระหน้าเท่านั้น	江 jiāng "แม่น้ำ"
ch	คล้ายกับเสียง ช ตำแหน่งของลิ้น เหมือนออกเสียง zh	茶 chá "ใบชา"
q	คล้ายกับเสียง ช ฉ ตำแหน่งลิ้น เหมือนออกเสียง j เสียงนี้เป็น หน่วยเสียงย่อยของหน่วยเสียง ch เสียง q จะปรากฏร่วมกับเสียง สระหน้าเท่านั้น	槍 qiāng "ปืน"
sh	เทียบได้กับเสียง sh ในภาษา อังกฤษ	書 shū "หนังสือ"
r	คล้ายกับเสียง r ในภาษาอังกฤษ แต่ตอนออกเสียงปลายลิ้นห่อไป ทางเพดานแข็ง	人 rén "คน มนุษย์"
x	คล้ายกับเสียง ซ โดยให้ลิ้นมี ตำแหน่งเหมือนกับจะออกเสียง ฮ	戲 xì "ละคร โจ้ว"
g	เทียบได้กับเสียง ก	干 gān "แห้ง"
k	เทียบได้กับเสียง ข ค	看 kàn "ดู มอง"
h	คล้ายกับเสียง ห แต่เสียง ห จะลึกกว่า	汗 hàn "เหงื่อ"
y	(1) เทียบได้กับเสียง ย (2) ถ้าอยู่หน้าสระ u จะออกเสียงคล้าย ย โดยให้ปากมีตำแหน่งเหมือนกับจะ ออกเสียง อู	鴨 yā "เป็ด" 遠 yuǎn "ไกล"

<u>สัทอักษร</u>	<u>คำอธิบาย</u>	<u>ตัวอย่าง</u>
	(3) ถ้าอยู่หน้าสระ ı จะไม่ออกเสียง	— yǐ "หนึ่ง"
w	เทียบได้กับเสียง ว	為 wèi "เพื่อ"

1.2 พยัญชนะสะกด

เสียงพยัญชนะสะกดในภาษาจีนมี 2 เสียง สัทอักษรที่แทนเสียงพยัญชนะสะกดมีดังนี้

<u>สัทอักษร</u>	<u>คำอธิบาย</u>	<u>ตัวอย่าง</u>
n	เทียบได้กับแม่ กน	看 kàn "ดู"
ng	เทียบได้กับแม่ กง	幫 bāng "ช่วย"

1.3 เสียงสระ

1. สัทอักษรแทนเสียงสระเดี่ยว

เสียงสระเดี่ยวในภาษาจีนมี 8 เสียง สัทอักษรที่แทนเสียงสระเดี่ยวมีดังนี้

<u>สัทอักษร</u>	<u>คำอธิบาย</u>	<u>ตัวอย่าง</u>
a	เทียบได้กับเสียง อา	馬 mǎ "ม้า"
e	(1) คล้ายกับเสียง เออ (2) ถ้าอยู่หลังเสียง y ก็ออกเสียงคล้ายกับเสียง เอ	喝 hē "ดื่ม" 夜 yè "กลางคืน"
i	(1) ถ้าไม่มีตัวพยัญชนะสะกดก็เทียบได้กับเสียง อี (2) ถ้ามีพยัญชนะสะกดก็เทียบได้กับเสียง อี	你 nǐ "คุณ แก เธอ" 您 nín "ท่าน คุณ"
	(3) เทียบได้กับเสียง อี	紫 zǐ "สีม่วง"

ลัทธอักษร	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
	เสียงสระนี้จะปรากฏเฉพาะหลังพยัญชนะ z c s zh ch sh และ r เท่านั้น	詞 cí "คำ ถ้อยคำ" 寺 sì "วัด" 齒 chí "ฟัน" 紙 zhǐ "กระดาษ" 使 shǐ "ใช้" 日 rì "ตะวัน วัน" 我 wǒ "ดิฉัน ผม" 路 lù "ถนน ทาง" 綠 lǜ "เขียว" 二 èr "สอง"
o	คล้ายกับเสียง ฮัว+โอะ	我 wǒ "ดิฉัน ผม"
u	เทียบได้กับเสียง อู	路 lù "ถนน ทาง"
ü	เทียบได้กับเสียง ฮัว+อู	綠 lǜ "เขียว"
er	คล้ายกับเสียง เออ แต่ปลายลิ้นต้องห่อไปแตะเพดานแข็ง	二 èr "สอง"
ê	เทียบได้กับเสียง แอะ	欸 ê "เอ๊ะ" ¹

2. ลัทธอักษรแทนเสียงสระผล่มล่อง เสียง

เสียงสระผล่มล่องเสียงภาษาจีนมี 9 เสียง ลัทธอักษรที่แทนเสียงสระผล่มล่องเสียงมีดังนี้

ลัทธอักษร	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
ai	เทียบได้กับเสียง ไอ	來 lái "มา"
ei	เทียบได้กับเสียง เอ+อี	飛 fēi "บิน"
ao	เทียบได้กับเสียง เอา, อาว	早 zǎo "เช้า"
ou	เทียบได้กับเสียง โอ+อู	手 shǒu "มือ"

¹ เสียงสระ ê นี้ ใช้ตามสำฟ้งน้อย มักจะใช้ร่วมกับเสียงสระ i และ u เป็นเสียงสระผล่ม ie และ ue การเขียนเสียงสระ ê ในเสียงสระผล่มจะเขียนโดยละเครื่องหมาย ^ ใต้รูป e

<u>สัทอักษร</u>	<u>คำอธิบาย</u>	<u>ตัวอย่าง</u>
ia	คล้ายกับเสียง อี+อา	蝦 xiā "กุ้ง"
ie	คล้ายกับเสียง อี+แอะ	借 jiè "ยืม"
ua	คล้ายกับเสียง ฮัว+อา	花 huā "ดอกไม้"
uo	คล้ายกับเสียง ฮัว+โอะ	說 shuō "พูด"
ue	เทียบได้กับเสียง อี+อู+แอะ	雪 xuě "หิมะ"

3. สระผสมสามเสียง

เสียงสระผสมสามเสียงในภาษาจีนมี 4 เสียง สัทอักษรที่แทนเสียงสระผสมสามเสียงมีดังนี้

<u>สัทอักษร</u>	<u>คำอธิบาย</u>	<u>ตัวอย่าง</u>
iao	เทียบได้กับเสียง อี+อา+โอะ หรือ อี+อา+โอะ	橋 qiáo "สะพาน"
iou	เทียบได้กับเสียง อี+โอะ+อู	牛 niú "วัว" ¹
uai	เทียบได้กับเสียง อู+อา+อี	快 kuài "เร็ว"
uei	เทียบได้กับเสียง อู+เอ+อี	追 zhūi "ไล่" ²

1.4 เสียงวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์ในภาษาจีนมี 4 เสียง เครื่องหมายที่ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาจีนมีดังต่อไปนี้

<u>เครื่องหมาย</u>	<u>ระดับเสียง</u>	<u>ตัวอย่าง</u>
เสียงหนึ่ง -	55	媽 mā "แม่"
เสียงสอง /	35	麻 má "ปอ"

¹ เสียงสระผสม iou นี้ตามระบบการผสมสัทอักษรจีนกำหนดให้ใช้เป็นรูป iu เมื่อใช้บันทึกเสียงอ่านของคำ

² เสียงสระผสม uei นี้ตามระบบผสมสัทอักษรจีนกำหนดให้ใช้เป็นรูป ui เมื่อใช้บันทึกเสียงอ่านของคำ

เครื่องหมาย	ระดับเสียง	ตัวอย่าง
เสียงสาม ✓	214	馬 ma [✓] "ม้า"
เสียงสี่ \	51	馬 ma "ดำ"

อนึ่ง คำที่ออกเสียงเบาจะไม่มีเครื่องหมายแทนเสียง เช่น ba "นะ เกอะ"¹

2. เครื่องหมายอื่น ๆ

1. ! ใช้แสดงการลงเสียงหนักพิเศษ
2. ' ใช้แสดงการลงเสียงหนัก
3. " ใช้แสดงการลงเสียงหนักรองจากเสียงหนักใน 2.
4. o ก. ใช้แสดงการลงเสียงหนักรองจากเสียงหนักใน 3.
ข. ใช้แสดงการลงประโยคในภาษาจีนที่เป็นตัวเขียนจีน
5. . ก. ใช้แสดงการลงเสียงเบา
ข. ใช้แสดงการลงประโยคในการถอดเสียงสัทอักษรจีน
6. * ใช้แสดงว่าคำนั้นไม่มีไ้ในภาษาปัจจุบัน หรือไม่มีไ้ตามสำผัส
7. , ใช้คั่นระหว่างพยางค์ คำ หรือประโยค
8. - ก. ใช้เชื่อมระหว่างคำซ้ำกับคำเดิม คำที่ปรากฏหน้า
- เป็นคำเดิมและคำที่ปรากฏหลัง - เป็นคำซ้ำ เช่น เด็ก - เด็ก ๆ
ข. ใช้ในตารางจะแสดงว่าไม่มีลักษณะนั้นปรากฏในตารางนั้น
9. ✓ ใช้ในตารางจะแสดงว่ามีลักษณะนั้นปรากฏในตารางนั้น
10. A,B. ใช้แทนพยางค์พยางค์หนึ่งหรือคำพยางค์เดี่ยวซึ่งเป็นคำเดิมและคำซ้ำด้วย พยางค์ A และ B อาจเป็นคำมูลคนละคำหรือมีความสัมพันธ์กันโดยเป็นคำซ้อนหรือคำประสม
11. X ใช้แทนคำคำหนึ่งซึ่งมีพยางค์หนึ่ง แต่ไม่เป็นคำซ้ำ

¹ ดร. ประวิทย์ มโนมัยวิบูลย์. สันทนภาษาจีนกลาง, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521) หน้า 4.